

Multiresistenta bakterier

Vad är det?

Bakterier där tidigare vedertagna antibiotika inte längre fungerar.

MRB – multiresistenta bakterier

- Kraftig global ökning av MRB.
- Hög förskrivning av antibiotika leder till ökad resistensutveckling.
- Ökat resande ökar risken för och exponering och bärarskap.
- MRB har en ökad motståndskraft mot flera antibiotika och därför svårare att behandla.
- Resistens är en naturlig anpassning av bakterier för att klara sin överlevnad i en ny miljö.
- ”Survival of the fittest”.

MRB

- **MRSA** – hud- och sårbakterie
meticillinresistent staphylococcus aureus
- **ESBL** – tarmbakterie, oftast e-coli
extended spectrum betalactamas
- **ESBL_{CARBA}**
extended spectrum betalactamas resistent mot carbapenemer
- **VRE** – tarmbakterier
vancomycinresistent enterokocker

MRSA

- Staphylococcus aureus – finns normalt på hud och slemhinnor utan att ge besvär
- Orsakar ibland infektioner – bl.a. bölder, sårinfektioner, sepsis
- MRSA = **M**ethicillin **R**esistent
Staphylococcus **A**ureus
- Resistent mot vissa antibiotika
- Orsakar inte fler infektioner – men kan vara svårare att behandla
- Risk för spridning inom vården

Hur smittar MRSA?

- En person som **bara** är bärare smittar sällan andra.
- Smittrisk ökar om man har **RISKFAKTORER**.
Infektioner i huden, svårläkta sår, vätskande sår, eksem, kroniska hudsjukdomar.
- Kan smitta inom familj, på förskola, vid kontakt med djur, vid kroppskontakt inom sport, träningslokaler och gym.
- Smittspridning kan också ske på sjukhus och andra vårdmiljöer.

Hur länge är MRSA smittsamt?

MRSA kan avskrivas :

- Inga riskfaktorer får kvarstå.
- Prover ska vara tagna på hudfrisk person vid minst tre tillfällen i följd under minst ett år som inte visar MRSA.
- Patienten avskrivs av läkare på infektionskliniken i samråd med smittskydd.

MRSA hos personal med riskyrke

- Riskyrken – sjukvård, äldreomsorg, förskola, livsmedelshantering, djurskötsel
- Riskfaktorer – avstängning från vårdnära arbete.
- Vid näs- och svalgbärarskap oftast fortsatt arbete.
- Låka sår, eksem
- Behandling kan övervägas

Detta bör MRSA-bärare tänka på

- God handhygien, flytande tvål, egen handduk
- Får umgås som vanligt med andra om du inte har riskfaktorer för smittspridning.
- Har du riskfaktorer ökar risken att smitta andra. God hygien extra viktigt. Duscha istället för badkar, inte bada i bassäng.
- Täck sår med förband och byt om det vätskar igenom. Tvätta händerna!
- Vid hudinfektion, svårläkta eller vätskande sår/eksem bör du inte delta i sport och idrott med mycket kroppskontakt eller använda gemensamma träningslokaler.
- Har du riskfaktorer är det viktigt med god handhygien vid djurkontakt eftersom djur kan bli bärare av MRSA.

Förhållningsregler för MRSA-bärare enligt smittskyddslagen

- Du måste komma på återbesök och lämna de prover din läkare anser nödvändiga.
- Du måste medverka vid smittspårning.
- Du måste berätta om din MRSA-smitta när du får sjukvård, tandvård eller medicinsk fotvård – **bärarkort för MRSA**
- Har du riskfaktorer för smittspridning måste du berätta vid piercing, tatuering, massage, fotvård och liknande behandling av hud eller slemhinnor.

Vistelse i förskolan

- Barn som är MRSA-bärare utan pågående infektion och som inte har några riskfaktorer kan vistas i förskola och delta i alla aktiviteter.
- Barn får **inte** vara på förskolan vid pågående hudinfektioner, svårläkta eller vätskande sår, bölder, eksem, svinkoppor och nagelbandsinfektioner oavsett om MRSA påvisats i aktuell hudskada eller ej

Information till förskolan om MRSA-bärarskap?

- Behandlande läkare kan i samråd med barnets föräldrar avgöra om det är lämpligt att informera förskolechef.
- Övrig personal behöver inte ha kännedom om barnets bärarskap
- Förskolans generella hygienrutiner ska vara tillräckliga för att förebygga smittspridning och barnet ska inte vistas i förskola om ökad risk för smittspridning finns.

Smittspårning

- MRSA-team på infektionsmottagningen
  - Familj och nära anhöriga
- Smittskydd – om riskfaktorer finns för smittspridning utanför familjen.
- Förskolechef informeras om smittspårning ska ske. Sedan info till personal och föräldrar till barnen på förskolan. **Indexbarnets identitet avslöjas inte!**
- MRSA-odlingar på barn och personal som har någon riskfaktor för att smittas.
- Efter provsvar tas beslut om ytterligare smittspårning behöver göras – **ovanligt!**

Ansvar förskolan

- God kunskap om hygienrutiner – minimerar risk för smittspridning, oavsett smittämne.
- Krävs kunnig personal, ändamålsenliga lokaler, rätt utrustning och utemiljö
- Verksamhetsansvaret ligger hos huvudmannen – primärkommun eller privat organisation.
- En del arbetsuppgifter kan delegeras till förskolechef.

Vad kan vi göra?

- Grundläggande hygienrutiner!
- På samma sätt som MRSA smittar gör också andra hud, sår och tarmbakterier.
- Man kan vara bärare av MRSA och ESBL fast vi aldrig får veta det; **Var alltid noga med hygien!**

Handhygien personal

- Inga smycken på händer och underarmar.
- Ingen nagellack eller lösnaglar.
- Inga eksem eller större sår.
- Handkräm för att förebygga torra händer.
- Tvätta händerna med flytande tvål.
- Pappershanddukar.
- Handsprit efter och mellan blöjbyten/toahjälp och under epidemier, gärna oftare.
- **Obs!** Vid magsjuka tvätt med tvål och vatten samt handsprit när händerna torkat ordentligt.

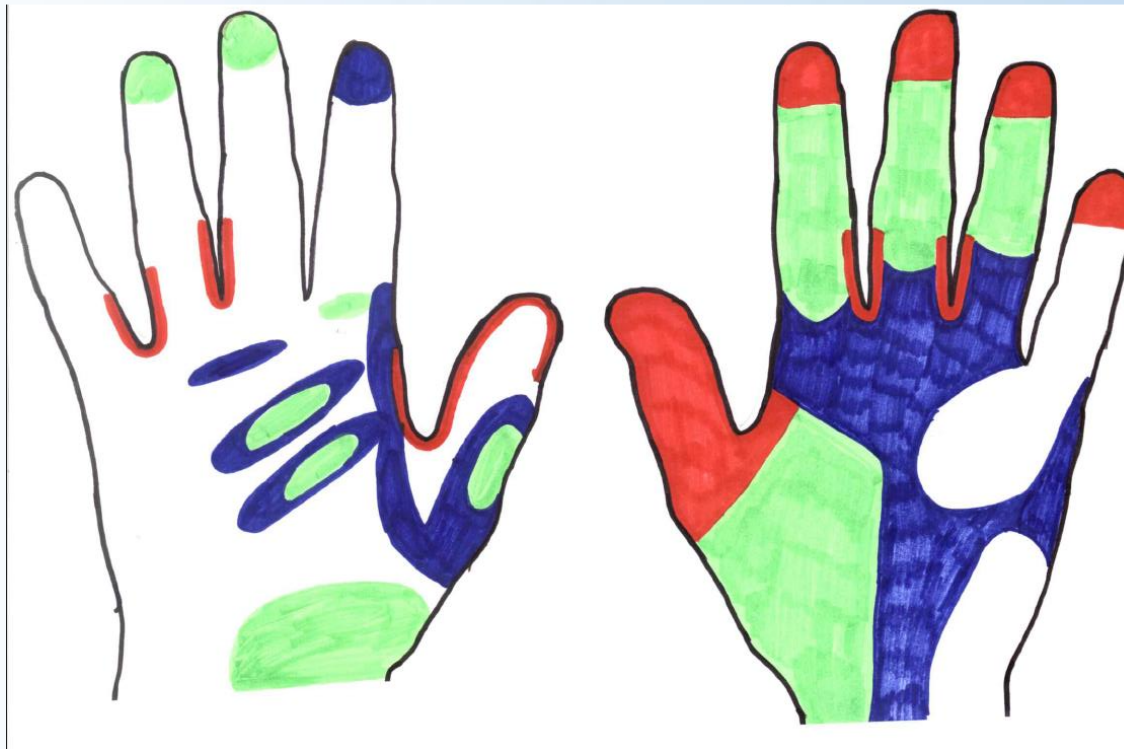
Handhygien barn

Barnen tvättar alltid händerna:

- Efter toalettbesök
- Före och efter maten
- Efter utevistelse
- Efter att de snutit sig
- När händerna är smutsiga
- 10-10 tvätta-torka-metoden

Effekt av personalens handtvätt

- Effektivt tvättat av alla
- Effektivt tvättat av 84%
- Effektivt tvättat av 32%
- Effektivt tvättat av 44 %

Handskar när?

- Vid risk för kontakt med kroppsvätskor.
- Inte ”för säkerhets skull”.
- Byta mellan varje barn vid blöjbyte eller hjälp vid toabesök.
- Handsprit mellan varje barn oavsett om handskar används eller ej, när händerna är torra.

Blöjbyte

- Skrivna rutiner, alla ska veta!
- Engångsskydd på skötbordet – byts mellan varje barn
- Torka av med ytdesinfektion – mellan varje barn
- Möjlighet till handtvätt i direkt anslutning ska finnas
- Alltid använda engångshandskar och handdesinfektion samt tvätta händerna vid synlig smuts – mellan varje barn!

Vad kan vi förvänta oss i framtiden?

- Allt fler bakterier blir resistenta mot fler antibiotika.
- Utveckling av nya antibiotika går långsamt.
- Ökande antal infektioner kommer inte att kunna antibiotikabehandlas
- Viktigt att förebygga
Var noggrann med hygienrutiner!

Hygien i förskolan på Smittskydd Värmlands webbplats

www.smittskyddvarmland.se

[Smittskydd Värmland/Smittskydd/Hygien i förskolan](http://www.smittskyddvarmland.se/Smittskydd/Hygien%20i%20f%C3%B6rskolan)

- När ditt barn blir sjukt
- Förskolans föräldrainformation (7 språk)
- Hygienombud, hygienrond, protokoll för följsamhet
- Streptokocker inom förskolan
- Hygienråd i förskolan

www.1177.se/smittguiden

Ansvar och roller i hygienarbetet

- Förskolechefen:
  - ansvarar för att hygienrutinerna tas fram och att personalen har följsamhet till dessa

Ansvar och roller i hygienarbetet

- Hygienombudet:
  - ska tillsammans med förskolechefen driva det förebyggande arbetet
  - är kontaktperson/länk mellan förskolan, BVC och smittskyddsmyndigheten
  - representerar hela förskolan, inte bara den egna avdelningen

Ansvar och roller i hygienarbetet

- Hygienombudet (forts.)
  - informerar nya medarbetare om gällande hygienrutiner på förskolan
  - genomför hygienrund tillsammans med förskolechef och BVC-sjuksköterska

Hygienrund

- Genomförs av förskolechef, hygienombud och BVC-sjuksköterska
- Ska utgå från hygienråden
- Ska dokumenteras i protokoll för hygienrund i förskolan

www.smittskyddvarmland.se

Hygienrund - protokoll

- Toalett
- Handhygien
- Handduk
- Handdesinfektion
- Handskar
- Blöjbyten och pottor
- Ytdesinfektion
- Vädring
- Mathantering
- Vattenlek
- Utelek
- Barns sjukfrånvaro mm

Hygienrond

Vinsten med en hygienrond
blir friskare barn och
därmed också friskare personal

Protokoll för mätning av personalens följsamhet till hygienrutiner på förskolan

Förskola: _____

Avdelning där observation utfördes: _____

Observationsdatum: _____

Observatör: _____

Observation (en observation per person)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Rengörs personalens händer med tvål och vatten/handsprit efter barnens toalettbesök/blöjbyte?	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐
2. Rengörs personalens händer med tvål och vatten före matlagning?	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐
3. Använder personalen handskar om barnet har bajsat?	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐
4. Torkas dynan vid blöjbytesplatsen av med alkoholbaserad ytdesinfektion efter blöjbyte?	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐
5. Bär personalen smycken/klocka på händer och underarmar?	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐	Ja ☐ Nej ☐